



ØKOKRIM

Finansdepartementet

Postb 8008 Dep
0030 OSLO

Sendes også postmottak@fin.dep.no

Deres referanse:
08/2930 FML

Vår referanse:

Dato:
15. juni 2013

HØRING – FORSLAG TIL EIERKONTROLLREGLER FOR BØRSE OG VERDIPAPIRREGISTRE

Vi viser til departementets brev 22. mars i år vedlagt Finanstilsynets brev av 5. mars i år med forslag til nye eierkontrollregler for børser og verdipapirregistre. ØKOKRIM uttaler seg vanligvis ikke i høringer om regler om eierkontroll. Men sunne og velfungerende kapitalmarkeder er av betydning for ØKOKRIMs oppgaveløsning, og børser og verdipapirregistre er åpenbart sentrale i den finansielle infrastrukturen. Dette er bakgrunnen for ØKOKRIMs merknader her.

Dagens regler innebærer at ingen kan eie mer enn 20 prosent av foretaket (børsl § 35, verdipapirregisterl § 5-3). Finanstilsynet foreslår at eierskapstaket på 20 prosent erstattes av en egnethetstest av erverv over gitte terskeler (10, 20, 30 og 50 prosent). Tillatelse til erverv skal etter forslaget kun gis dersom erververen anses egnet til å sikre en god og fornuftig forvaltning av foretaket. Det foreslås lovfestede kriterier ved vurderingen. Bakgrunnen for forslaget er EFTA-domstolens avgjørelse 16. juni 2012 om at de norske eierbegrensningsreglene er i strid med EØS-avtalens prinsipp om fri flyt av kapital og etableringsretten.

Etter vårt syn er det sentrale spørsmålet *hvor langt det er nødvendig å gå* for å bringe de norske reglene i samsvar med EØS-retten. Det er *tunge grunner til ikke å gå lenger enn nødvendig*:

1. Flere næringer i Norge er kapitalkrevende, og norsk næringsliv henter inn relativt mye kapital gjennom det norske kapitalmarkedet. Et velfungerende lokalt kapitalmarked er en styrke for ikke minst enkeltsektorer som er spesielt store internasjonalt (shipping, oljeservice, sjømat mv) og for mellomstore norske bedrifter som vil ha vanskeligere for å hente inn kapital med større distanse til kapitalmarkedet.
2. Norske regulerte markeder utfører viktige tilsyns- og kontrolloppgaver i markedet, også på vegne av det offentlige. Vi viser bl a til børsforskriften § 19 hvoretter markedsovervåkingen skal være organisert slik at integriteten og uavhengigheten sikres, og hvoretter markedsovervåkingen skal disponere de ressurser som er nødvendige for å kunne utøve effektiv markedsovervåking. For oss framstår det som at markedsovervåkingen ved Oslo Børs har en klar og viktig disiplinerende effekt på markedsadferden. Så langt vi kjenner til, har flere andre europeiske børser relativt svakere markedsovervåking.

Postadresse
Postboks 8193 Dep
N-0034 OSLO

Besøksadresse
C.J. Hambros plass 2 C
N-0164 OSLO

Telefon/Telefaks
(+47) 23 29 10 00
(+47) 23 29 10 01

Org.nr.: 874 761 532
post.okokrim@politiet.no
www.okokrim.no

3. Den generelle utviklingen mht europeiske børser består i at store globale aktører (ofte amerikanske) har kommet inn på eiersiden i flere børser, og at det så er konsolidert inn mot de største børsene (London, Paris, Frankfurt). Samtidig er relativt mindre børser svekket i omsetning, funksjoner, kompetanse mv. Oslo Børs er så vidt vi kjenner til i dag Nord-Europas eneste selvstendige og ikke-amerikanskeide børs. Det er lite tvilsomt at nevnte aktører vil ha interesse i å få eiermessig kontroll over Oslo Børs. Gitt en slik kontroll vil en svekkelse av børsen – i form av omsetning, funksjoner og kompetanse til fordel for en av de største børsene i Europa – være et ganske opplagt scenario.

Vi kommenterer ikke forslaget om å gå fra eierbegrensning til skjønnsbasert eierkontroll. Vi har ikke merknader til skjønnsstemaet om «*erververen anses egnet til å sikre en god og fornuftig forvaltning av foretaket*» jf forslag til børs § 35 (2).

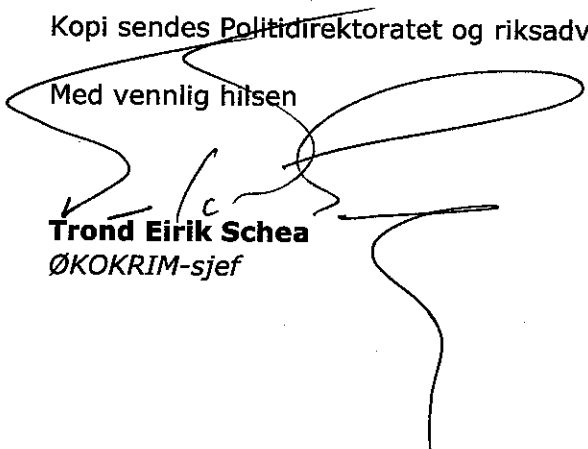
Til de enkeltkriteriene «*det skal særlig legges vekt på*», bemerkes at flere er relativt rundt og vagt formulert gitt den helt sentrale funksjonen de nå vil få. Det er etter vårt syn grunn til bedre avklaring av f eks hva som nærmere ligger i ikke minst «*tidligere handlemåte*» og «*forsvarlig virksomhet*» og «*uønskede virkninger for finansmarkedenes virkemåte*». Vi forstår kriteriene slik at de åpner for å legge vekt på eiers evne til (og tidligere håndtering av) ivaretagelse av norske utstederforetaks behov for kapitalinnhenting, vekst og synlighet, jf punkt 1 ovenfor. Men dette kunne vært formulert mer eksplisitt, og bør i det minste presiseres i de videre lovforarbeidene. Er derimot en slik forståelse feil, er vi tilbake til spørsmålet om en er i ferd med å gå lenger enn det som er nødvendig.

Tilsvarende forstår vi «*hensynet til forsvarlig virksomhet*» slik at det kan legges vekt på ivaretagelsen av slike tilsyns- og kontrolloppgaver som er nevnt i punkt 2 ovenfor.

Også i andre henseende bør kriteriene etter vårt syn søkes klargjort ytterligere. Det bør også vurderes å supplere med ytterligere kriterier for å ivareta de hensyn som ligger til grunn for dagens eierskapsbegrensninger og som er nevnt ovenfor.

Kopi sendes Politidirektoratet og riksadvokaten.

Med vennlig hilsen


Trond Eirik Schea
ØKOKRIM-sjef